

«بسم الله الرحمن الرحيم»

دکتر علیرضا هزار

موضوع نشست: «وظایف مادری»

جلسه نهم: ۳ تیر ۱۴۰۰

• **وظایف پرورشی**

دوم: سلامت روان فرزندان

محیط (invironment) یکی از عوامل مهمی است که در تربیت روانی کودکان ما از نگاه تربیتی و روان‌شناسی نقش اساسی دارد و در فضای دینی ما هم تاکید بسیاری بر آن شده و شامل فضا‌هایی مثل مدرسه، جامعه، خانواده، دوستان و... می‌شود.

بنابراین مهم است که توجه داشته باشیم فضایی مثل مدرسه چه اثری روی تربیت روانی کودک من دارد و مبانی تربیت روانی آن‌ها چیست.

روان‌شناسی رشد (developmental psychology):

یکی از شاخه‌های مهم روان‌شناسی که به بررسی تحولات و تغییرات افراد در طول زمان حیات آن‌ها (از جنینی تا مرگ) می‌پردازد.

این بحث نشان می‌دهد که هیچ منطقه‌ای و بازه‌ای از عمر انسان نیست که نیازمند دقت و بررسی نباشد؛ رشد جنینی، جوانی، میانسالی و... همگی در روان‌شناسی رشد مورد بررسی قرار می‌گیرند.

وظایف مادری تا چه مرحله‌ای ادامه دارد؟

این وظایف تا زمان حیات مادر ادامه دارد اما نکته مهم آن است که منظور از حیات صرفاً حیات جسمانی نیست و نوع این وظایف هم در هر مرحله از رشد تغییر خواهد کرد. قطعاً وظایف مادری در دوران نوجوانی با جوانی کاملاً متفاوت است.

وظیفه مادر این است که به سیر رشد فرزندش آگاه باشد.

اینکه مادر بداند که فرزندش به درستی در حال رشد است یا خیر (رشد روانی، روحی، جسمی) و تمام وظایفش را متناسب با این روند انجام بدهد.

(اغلب مطالبی که در بحث روان‌شناسی رشد به آن پرداخته شده در حیطه رشد جسمی و روانی است!)

وظیفه دیگری که مادر در آگاهی به سیر رشد دارد این است که مراقب عواملی که مانع رشد فرزندش می‌شود باشد، بگو مگوها یا نزاع‌هایی که فضای رشدی

فرزندم را مشتتج می‌کند یکی از عواملی است که من بع عنوان مادر مسوول مدیریت آن هستم.

کسی که حقیقتا مادر است حتی در نزاعی که حق با اوست می‌تواند ماجرا را به نوعی تمام کند تا آسیبی به فرزندش وارد نشود و در فضای پرتنش قرار نگیرد.

وظیفه بعدی، استفاده درست از مادریاران (mothers helpers) است. مادر مسوول کول کردن بچه نیست.

مادر باید به تمام سیر رشد فرزندش آگاه باشد و وظایف متناسب با آن مرحله از رشد را بشناسد؛ ممکن است مادری در تلاش و کوشش بسیار هم باشد اما کارهایی را انجام بدهد که وظیفه او در آن بازه سنی نیست اما او گمان می‌کند که در حال کمک به رشد فرزندش است و وظایف مادری را به درستی به جا می‌آورد اما در حقیقت با ناآگاهی اش به سیر رشد و روان فرزندش آسیب وارد می‌کند.

• الْعَامِلُ عَلَى غَيْرِ بَصِيرَةٍ كَالسَّائِرِ عَلَى غَيْرِ الطَّرِيقِ، لَا يَزِيدُهُ سُرْعَةُ السَّيْرِ إِلَّا بُعْدًا.

کسی که بدون بینش عمل کند، همچون کسی است که در بیراهه می‌رود. چنین کسی، هر چه تندتر برود، [از راه] دورتر می‌شود. (کافی، ج ۱، ص ۴۳)

● قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا

بگو آیا شما را از زیانکارترین مردم آگاه گردانم

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

[آنان] کسانی اند که کوشششان در زندگی دنیا به هدر رفته و خود می پندارند که کار خوب انجام می دهند (سوره کهف آیه ۱۰۳ و ۱۰۴)

بنابراین روان شناسی رشد یکی از ابزار هایی است که به مادر در انجام وظایف مادری کمک می کند.

رشد در ۴ حیطة قابل بررسی است:

۱- شناختی

۲- انگیزشی

۳- روانی - فیزیولوژیک

۴- رفتار های اجتماعی